

Beleggingsbeleid

Inhoudsopgave

1. Inleiding
 2. Beleggingsdoelstelling
 3. Uitvoering vermogensbeheer
 4. Niet toegestane activiteiten
 5. Asset and Liability Management
 6. Asset Allocatie
 7. Risicomanagement
 8. Benodigde beschikbaarheid activa
 9. Duurzaamheidscriteria
 10. Invulling portefeuille
 11. Externe Vermogensbeheerder
 12. Bewaking en Monitoring
 13. Omgevingsanalyse
 14. Evaluatie beleggingsbeleid
 15. Governance
- Appendix I Duurzaamheidsprincipes
- Appendix II Internationale Standaarden voor Beleggingsbeleid
- Appendix III Engagement Implementation Statement
- Appendix IV LOIM ESG and Sustainability Overview

1 Inleiding

Dit document beschrijft op hoofdlijnen de uitgangspunten van het vermogensbeheer van Ansvar Verzekeringsmaatschappij N.V. (verder te noemen Ansvar / de organisatie).

Dit beleid is nader afgestemd op de EIOPA Guidelines voor Governance (richtsnoer 25), UN Global Compact, UN Guiding Principles on Business and Human Rights, UN Principles for Responsible Investment, de OESO Richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen en het IMVO-convenant Verzekeringssector 2.0.

Het maatschappelijk verantwoord -beleggingsbeleid (zie duurzaamheidscriteria in paragraaf 9) voldoet geheel aan de richtlijnen uit het door het Verbond van Verzekeraars opgestelde IMVO-convenant welke wij als lid van het Verbond van Verzekeraars onderschrijven.

Het beleid voldoet aan het prudent person-beginsel¹ zoals opgenomen in art 132 van de Europese Richtlijn 2009/138/EG Solvency II, afdeling 6 Beleggingen. De daarin opgenomen verplichtingen met betrekking tot de samenstelling van de beleggingsportefeuille zijn in dit beleid opgenomen. Bij het beleggen dient, overeenkomstig met het prudent person beginsel, rekening te worden gehouden met duurzaamheidsrisico's. Dit houdt in dat bij het bepalen van de beleggingsstrategie en bij het nemen van beleggingsbesluiten de potentiële langetermijneffecten van duurzaamheidsfactoren worden meegenomen.

Het vermogen is belegd overeenkomstig de asset allocatie (zie paragraaf 6). De wijze waarop dit dient te gebeuren is volgens vijf duurzaamheidscriteria (paragraaf 9), waarin de maatschappelijke verantwoordelijkheid van Ansvar als institutionele belegger is vastgelegd.

2 Beleggingsdoelstelling

De beleggingsdoelstelling van Ansvar is primair gericht op instandhouding van het vermogen. Secundair wordt er gestreefd naar het genereren van vermogensgroei, op een wijze dat het beantwoordt aan de duurzaamheidsprincipes zoals vastgelegd in het Beleggingsbeleid en de investering kan bijdragen aan een betere wereld zonder het risicoprofiel te veel te vergroten of het rendement geweld aan te doen.

Ansvar heeft gekozen voor een gematigd defensief beleggingsprofiel, hetgeen betekent dat Ansvar het risico van beperkte waardeschommelingen van het vermogen accepteert.

¹ Het principe houdt in dat beheerders van beleggingen zich moeten gedragen zoals een 'verstandige en zorgvuldige' persoon zou doen bij het nemen van beslissingen over het beheer van financiële activa.

3 Uitvoering vermogensbeheer

Als verzekeraar is Ansvar een institutionele belegger. Ansvar is een relatief kleine verzekeraar en daardoor een relatief kleine institutionele belegger. De omvang van de portefeuille rechtvaardigt niet het aanstellen van voldoende capabele capaciteit om het vermogensbeheer in eigen beheer te houden. Daarom is het vermogensbeheer uitbesteed bij een externe professionele vermogensbeheerder.

De externe vermogensbeheerder is bevoegd om de volgende activiteiten uit te voeren zonder dit (eerst) voor te leggen:

- a. Aan- en verkopen in de obligatieportefeuille, mits binnen de richtlijnen en binnen het streven naar duurzaamheid zoals beschreven in dit beleid;
- b. Beheer van de government bond (staatsobligaties) en corporate bond (bedrijfsobligaties) portefeuilles conform de richtlijnen zoals vastgelegd in de IMA;
- c. Aan- en verkopen van het Money Market Fund ten bate van de capital calls en distributions binnen Private Equity en/of resultaten valuta afdekking;
- d. Afdekken van de vreemde valuta binnen het aandelenfonds en de private equity portefeuille;
- e. Het dividend van de beleggingen in de Hypothekenfondsen (automatisch) te herbeleggen.

Voorafgaand aan een belegging of beleggingsactiviteit met een niet-routinematig karakter (buiten de richtlijnen en/of buiten het streven naar duurzaamheid), wordt ten minste het volgende beoordeeld en vastgelegd in de notulen van het Investmentcommittee (IVC, zie paragraaf 12):

1. het vermogen van Ansvar tot het doen van de belegging of het uitvoeren van de beleggingsactiviteit en tot het voeren van het beheer hierover;
2. de risico's die specifiek met de belegging of beleggingsactiviteit zijn verbonden en het effect van de belegging of beleggingsactiviteit op het risicoprofiel van Ansvar;
3. de afstemming van de belegging of beleggingsactiviteit op de belangen van begunstigen en verzekeringnemers, met door de onderneming gestelde beperkingen ten aanzien van de verplichtingen die kunnen worden aangegaan en met efficiënt portefeuillebeheer;
4. het effect van de belegging of beleggingsactiviteit op de kwaliteit, de veiligheid, de liquiditeit, het rendement en de beschikbaarheid van de portefeuille als geheel.
5. De afstemming van de belegging of beleggingsactiviteit met het MVO-beleid van Ansvar.
6. Indien er een wijziging van het beleggingsbeleid of mandaat benodigd is voor het uitvoeren van de belegging of beleggingsactiviteit, wordt deze eerst voorgelegd aan de RvC voor goedkeuring (zie ook paragraaf 16).

4 Niet toegestane activiteiten

Het is niet toegestaan:

1. Activa tot zekerheid te stellen;
2. Activa uit te lenen;
3. Opties te schrijven;
4. Te beleggen in crypto's;
5. Beleggingen in (fund of) hedge funds;
6. Te beleggen in futures als single line investment (wel zijn futures toegestaan als onderdeel van het valuta hedging programma of als onderdeel van een beleggingsfonds).

5 Asset and Liability Management

Asset en Liability Management (ALM) behelst het in evenwicht brengen en houden van de looptijden van beleggingen en de (verwachte) betalingstermijnen van verplichtingen. Hierbij speelt de aard van de beleggingen een rol, maar ook de omvang van het eigen vermogen, de technische voorzieningen en de verhouding daartussen zijn hierbij relevant.

Hier wordt invulling aan gegeven door periodiek (eens in de 5 jaar) een ALM-studie uit te (laten) voeren of eerder indien daar aanleiding voor is, zoals bij het wijzigen van de kapitaalnormen. Hierin wordt geanalyseerd of de strategische beleggingsmix binnen de gestelde risicokaders past. Op basis hiervan kan een integrale afweging worden gemaakt tussen rendement en risico. Hierbij wordt rekening gehouden met het kapitaalbeleid, risicohouding, de verwachte groei van verzekeringsportefeuille en de vereisten vanuit Solvency II. De Key risico indicatoren (KRI's) die hier in elk geval in worden meegenomen zijn: SCR-ratio, eigen vermogen en technische voorzieningen. Hiermee wordt inzicht verkregen in de balans tussen de beleggingen en de verplichtingen.

Daarnaast wordt jaarlijks bij het opstellen van de ORSA een berekening gemaakt waarbij aard en looptijd van beleggingen worden afgezet tegen de samenstelling van de technische voorzieningen. Zo nodig wordt de na te streven asset allocatie hierop aangepast. Voor een beschrijving van de gebruikte methodologie wordt verwezen naar het ORSA-beleid. Daarnaast wordt gedurende het jaar op maandbasis (en uitgebreider op kwartaalbasis) de portefeuilleontwikkeling gevolgd en op kwartaalbasis de solvabiliteitsratio vastgesteld. Deze monitoring maakt het mogelijk om tussentijds bij te sturen in het risicoprofiel of samenstelling van de beleggingsportefeuille.

6 Asset Allocatie externe vermogensbeheerder

Op basis van het gematigd defensief beleggingsprofiel is een asset allocatie bepaald. De asset allocatie kan worden beïnvloed door het advies vanuit de externe vermogensbeheerder alsmede vanuit het oogpunt van het risicomanagementbeleid en een optimale SCR. Als richtlijn wordt onderstaande bandbreedte gehanteerd waarbinnen de asset allocatie van het vermogen in beheer bij de externe vermogensbeheerder zich kan bewegen. Deze asset allocatie (minimum, norm en maximum) is gebaseerd op een ALM-studie.

Asset Allocatie	Minimum	Norm	Maximum
Aandelen	7,5%	10,0%	14,0%
Private equity	0,0%	5,0%	8,0%
Staatsobligaties	35,0%	45,0%	55,0%
Bedrijfsobligaties	15,0%	25,0%	30,0%
Vastrentend	50,0%	70,0%	85,0%
Money markets	0,0%	5,0%	25,0%
Hypothecaire leningen	0,0%	10,0%	15,0%
Onroerend goed	0,0%	0,0%	0,0%
Totaal		100,0%	

Het IVC is bevoegd een over- of overschrijding van de minimum of maximum bandbreedte goed te keuren indien deze wordt veroorzaakt door waardeontwikkelingen van de betreffende assets. In principe is de maximaal toegestane over- of overschrijding 2,5% van de beleggingsportefeuille en mag deze over- of overschrijding maximaal 6 maanden duren.

Ansvar houdt haar liquiditeiten ook bij andere partijen dan de externe vermogensbeheerder aan. Hierdoor heeft de externe vermogensbeheerder geen zicht op het totale belegde vermogen. Ansvar is dan ook zelf verantwoordelijk voor de (bewaking) van de totale asset allocatie.

7 Risicomanagement

Er wordt alleen in activa en instrumenten geïnvesteerd waarvan het IVC de risico's goed kan onderkennen, meten, bewaken, beheren, beheersen en rapporteren. Bij de beoordeling wordt terdege rekening gehouden met de algehele solvabiliteitseisen. Ook houdt de organisatie hierbij rekening met duurzaamheidsrisico's (zoals transitierisico's en fysieke risico's).

Voorts worden de beschikbare middelen zodanig belegd dat de veiligheid, de kwaliteit, de liquiditeit en de monitoring van het rendement van de portefeuille als geheel gewaarborgd zijn. Bovendien worden de activa zodanig gealloceerd dat hun beschikbaarheid gewaarborgd is.

Activa die tegenover technische voorzieningen staan, worden belegd op een wijze die strookt met de aard en looptijd van de verzekeringsverplichtingen. Deze activa worden belegd in het

belang van alle verzekeringnemers en begunstigen waarbij rekening wordt gehouden met alle verwoorde beleidsdoelstellingen.

De activa worden naar behoren gediversifieerd zodanig dat een bovenmatige afhankelijkheid van een bepaald actief, een bepaalde emittent of groep van ondernemingen, of een bepaalde geografische ruimte en bovenmatige risicoaccumulatie in de portefeuille als geheel worden vermeden.

SCR-risico's

Elk kwartaal wordt de Solvency Capital Requirement (SCR) berekend en gespecificeerd naar onderliggende risico's. De Enterprise Risk Manager monitort hoe de SCR zich ontwikkelt ten opzichte van de risicoacceptatie en in welke mate het risicobudget voor de beleggingen eventueel dient te worden bijgesteld. In de rapportage worden, naast het Marktrisico, ook het Schade- en Zorg risico gemonitord, evenals het Operationeel- en Tegenpartijrisico als onderdelen van de zgn. 'SCR-boom'. De Enterprise Risk Manager rapporteert per kwartaal over de SCR-risico's aan de directie en de RvC. Op basis daarvan kunnen in samenspraak met de externe vermogensbeheerder eventueel maatregelen worden genomen om binnen de Asset Allocatie bij te sturen dan wel aan de RvC voorstellen tot aanpassing van het beleggingsbeleid te doen.

Renterisico

Het renterisico (onderdeel van het marktrisico) van zowel de beleggingen als de verplichtingen wordt elk kwartaal door de externe vermogensbeheerder gerapporteerd in de kwartaalrapportage. Het renterisico van de beleggingen wordt uitgedrukt in DV01 (DV01 staat voor 'Dollar Value van 1 basispunt'). Dit is het bedrag, in dit geval in euro's, waarmee de waarde van een belegging of verplichting zal veranderen bij een verandering van de rente met 0.01% (1 basispunt). De afdekking van het renterisico van de verplichting wordt uitgedrukt in het percentage: DV01/renterisico van de verplichtingen.²

Het renterisico van Ansvar is als schadeverzekeraar relatief klein ten opzichte van levensverzekeraars. Ook de bijdrage van het renterisico aan de SCR is beperkt. Derhalve wordt een bandbreedte voor het beperken van het renterisico gehanteerd voor de beleggingen van 70% tot 150% van de verplichtingen. Bij elke allocatiewijziging en aanpassing van de duration wordt door de vermogensbeheerder een inschatting gemaakt van het effect op de rente afdekking. De meest efficiënte manier van aanpassen van het renterisico van de beleggingen is het alloceren van en naar staatsobligaties en/of het aanpassen van de duration van de portefeuille met staatsobligaties.

² Rekenvoorbeeld: Het renterisico van de beleggingen bedraagt uitgedrukt in DV01 € 27.853,-. Het renterisico van de verplichtingen bedraagt € 31.127,-. Daarmee is het renterisico van de verplichtingen voor 89% afgedekt ($27.853,- / 31.127,- = 89\%$). Bij een stijging van de rente met 1 basispunt zal de waarde van de beleggingen dalen met € 27.853,- en van de verplichtingen met € 31.100,-. Dit is een voordeel voor Ansvar van € 3.100,-. Bij een stijging met 1% zou het voordeel € 310.000,- bedragen, bij een daling van 1% een nadeel van € 310.000,-.

Belangenverstremgeling

Naast bovengenoemde risico's bestaat er tevens het risico op belangenverstremgeling. Enerzijds binnen het IVC, anderzijds vanuit de dienstverlening zoals uitbesteed aan de Vermogensbeheerder. Mogelijke belangenconflicten worden geidentificeerd en vastgelegd. Voor elk mogelijk belangenconflict wordt zo mogelijk een beheersmaatregel geidentificeerd. Leden van het IVC zijn verplicht iedere situatie waarin de kans op een belangenconflict ontstaat intern te melden aan de Compliance Officer. De vermogensbeheerder heeft een 'Conflicts of Interest Policy' opgesteld en gepubliceerd. Het IVC bespreekt minimaal een keer per jaar de risico's ten aanzien van belangverstremgeling en de opzet en naleving van het 'Conflicts of Interest Policy' van de vermogensbeheerder wordt hierbij ook besproken. Bij een belangenconflict zorgt de organisatie dan wel de vermogensbeheerder ervoor dat de belegging in het belang van verzekeringnemers en begunstigen wordt gedaan.

8 Benodigde beschikbaarheid activa

De beleggingsportefeuille omvat de meeste activa en de liquiditeit hiervan is van belang voor het kunnen ondervangen van ontwikkelingen in de bedrijfsvoering (bijvoorbeeld betaling voorschot herverzekeringspremie of afwikkeling grootschades uit de voorziening). Op grond hiervan worden de volgende liquiditeitsnormen gehanteerd aangaande de snelheid van het beschikbaar hebben van de activa zonder substantiële kosten of schade met betrekking tot de waarde van de activa:

- 5% binnen 24 uur;
- 10% binnen 72 uur;
- 15% binnen 14 dagen;
- 20% binnen 30 dagen.

9 Duurzaamheidscriteria

Duurzaamheidscriteria

Ansvar onderschrijft als lid van het Verbond van Verzekeraars het inmiddels verlopen IMVO-convenant Verzekeringssector. Dit houdt in dat Ansvar in het beleggingsbeleid uitgaat van de volgende internationale standaarden:

- Het UN Global Compact.
- De UN Principles for Responsible Investment (PRI).
- De UN Guiding Principles on Business and Human Rights (UNGP's).
- De OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen (OESO-richtlijnen).

Daarnaast legt Ansvar zich toe op het verminderen van de CO₂-voetafdruk van de beleggingsportefeuille in lijn met het doel van een maximale wereldwijde opwarming van 1,5°C in het jaar 2050, zoals in het Akkoord van Parijs is vastgelegd.

Concreet zijn deze vijf duurzaamheidscriteria vertaald naar tien gedetailleerde duurzaamheidsprincipes ten aanzien van de beleggingsportefeuille. Deze principes zijn naast de vijf duurzaamheidscriteria ook ontleend aan de uitgangspunten van de “Eerlijke verzekeringswijzer”, alsook gebaseerd op de 17 United Nations Sustainable Development Goals. Het overzicht van de tien duurzaamheidsprincipes is opgenomen in de appendix I van dit document. In appendix II is uiteengezet welke maatschappelijke thema's de bovengenoemde internationale standaarden beslaan, welke onderliggende conventies relevant zijn en welke subthema's hieronder vallen.

Tevens wordt bij de selectie van beleggingen gestreefd naar portefeuilles die bovengemiddeld hoog scoren op het gebied van ESG (Environment, Social, Governance), CAR (Consciousness, Action, Result) en SDG (Sustainable Development Goals van de UN). Het kenmerk resultaten (Result) in de CAR methodiek wordt zwaarder gewogen (50% in plaats van 33% bij gelijk gewogen), waardoor met name bedrijven die goede resultaten boeken, maar daar (of aan hun beleid terzake) weinig ruchtbaarheid aan geven, worden geselecteerd. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar Bijlage IV 'LOIM ESG and Sustainability Overview'.

De geformuleerde principes moeten gezien worden als de stip op de horizon, het ijkpunt waar de gehele beleggingsportefeuille idealiter aan dient te voldoen en waar dus op termijn, als dit redelijkerwijs financieel en praktisch gezien realiseerbaar is, naar toe wordt gewerkt.

Op basis van een periodieke toetsing van de portefeuille aan de geformuleerde principes kan het beleid nader worden aangescherpt en kunnen accenten worden gedefinieerd.

Op grond van de relatief kleine beleggingsportefeuille heeft Ansvar niet de mogelijkheden van eigen research. Daarom is gekozen voor het uitbesteden van het vermogensbeheer aan een externe vermogensbeheerder³. Een externe vermogensbeheerder die bovendien over voldoende

³ Op dit moment is Lombard Odier Investment Management als enige vermogensbeheerder door Ansvar aangesteld voor het beheer van alle beleggingscategorieën binnen de beleggingsportefeuille.

kwaliteiten beschikt om onze portefeuille maatschappelijk verantwoord te beheren, rekening houdend met de door ons hiervoor gestelde criteria. Wij streven er naar om dit omschreven duurzaamheidsbeleid van toepassing te laten zijn op alle beleggingscategorieën. Dit is echter in de praktijk nog niet altijd realiseerbaar gezien de aard van de beleggingsvormen en de systematiek, en mogelijkheden van handhaving en bewaking.

Uitsluitingen

Posities in bedrijfsobligaties, aandelen, Private Equity en geldmarkten waarbij bedrijven actief zijn in, of direct betrokken zijn bij, onderstaande niet-ethische (non-ethical) sectoren zijn uitgesloten van het beleggingsuniversum van de organisatie. Deze uitgesloten sectoren zijn het product van de beleggingsfilosofie van de organisatie en zijn uitgesloten van het beleggingsuniversum op basis van onderstaande filters:

Niet-ethische sector	Uitsluiting op	Beschrijving	Vorm van betrokkenheid
Alcohol (Alcohol)	Bedrijfsobligaties	Dit betreft bedrijven die betrokken zijn in de productie, distributie of verkoop van alcoholische producten.	Meer dan 5% van de omzet
Bont- en leerproducten (Fur)	Bedrijfsobligaties	Dit betreft bedrijven die actief zijn in de productie van en de handel in bont- en leerproducten.	Meer dan 5% van de omzet
Controversiële wapens (Controversial Weapons)	Bedrijfsobligaties, aandelen, PE en geldmarkten	Dit omvat bedrijven die de volgende wapens produceren, verhandelen of opslaan: biologische, chemische, nucleaire wapens, anti-persoonsmijnen, clusterwapens en munitie met verarmd uranium of wit fosfor.	Volledige uitsluiting.

Niet-ethische sector	Uitsluiting op	Beschrijving	Vorm van betrokkenheid
Dierproeven voor cosmetica (Animal Testing (Cosmetic))	Bedrijfsobligaties	Bedrijven die omzet genereren uit het uitvoeren van dierproeven ten behoeve van cosmeticaproducten.	Volledige uitsluiting
Genetisch gemodificeerde organismen (Genetically Modified Organisms (GMO))	Bedrijfsobligaties	Bedrijven betrokken bij de productie en handel in genetisch gemodificeerde organismen.	Meer dan 5% van de omzet
Gokken/kansspel (Gambling)	Bedrijfsobligaties	Bedrijven welke omzet genereren uit het mogelijk maken van kansspelen.	Meer dan 5% van de omzet
Kinderarbeid (incl. in de toeleveringsketen) (Child labour (incl. the supply chain))	Bedrijfsobligaties, aandelen, PE en geldmarkten	Het inzetten van kinderen in een industrie of bedrijf (direct of indirect via de toeleveringsketen), vooral als dit illegaal is of als uitbuiting wordt beschouwd.	Volledige uitsluiting
Onconventionele olie- en gaswinning (Unconventional Oil & Gas)	Bedrijfsobligaties, aandelen, PE en geldmarkten	Dit omvat bedrijven die omzet genereren uit de exploitatie van teerzanden, Arctische boringen, schalieolie en -gas (fracking).	Meer dan 10% van de omzet
Pornografie (Adult entertainment)	Bedrijfsobligaties	Deze uitsluiting heeft betrekking op bedrijven die pornografie, seksgerelateerde media of diensten produceren, verspreiden of er winst uit halen.	Meer dan 5% van de omzet

Niet-ethische sector	Uitsluiting op	Beschrijving	Vorm van betrokkenheid
Steenkool (energieopwekking)	Bedrijfsobligaties, aandelen, PE en geldmarkten	De opwekking van energie met (thermische) steenkool door bedrijven. Thermische steenkool wordt primair gebruikt als brandstof voor het opwekken van elektriciteit en warmte	Meer dan 10% van de omzet
Steenkool (mijnbouw)	Bedrijfsobligaties, aandelen, PE en geldmarkten	Het mijnen van (thermische) steenkool door bedrijven. Thermische steenkool wordt primair gebruikt als brandstof voor het opwekken van elektriciteit en warmte.	Meer dan 10% van de omzet
Tabak (Tobacco)	Bedrijfsobligaties, aandelen, PE en geldmarkten	Bedrijven betrokken bij de productie of verkoop van tabakhoudende producten.	Meer dan 5% van de omzet
Vuurwapens (Small Arms)	Bedrijfsobligaties	Bedrijven welke betrokken zijn bij de productie en handel in kleiner wapentuig.	Meer dan 5% van de omzet
Maatschappelijke Controverses level 4 (Controversy level 4)	Bedrijfsobligaties	Bedrijven die betrokken zijn bij ernstige schendingen met betrekking op de (sub-)thema's van de internationale normen en standaarden zoals in appendix II opgenomen.	Volledige uitsluiting
Maatschappelijke Controverses level 5 (Controversy level 5)	Bedrijfsobligaties, aandelen en geldmarkten	Bedrijven die betrokken zijn bij kritieke schendingen met betrekking op de (sub-)thema's van de internationale normen en standaarden zoals in appendix II opgenomen.	Volledige uitsluiting

Niet-ethische sector	Uitsluiting op	Beschrijving	Vorm van betrokkenheid
Wapenembargo	Bedrijfsobligaties	Bedrijven welke militaire goederen leveren aan landen die onder een wapenembargo van de Verenigde Naties of een relevant multilateraal verdrag vallen, is onaanvaardbaar.	Volledige uitsluiting
Militaire Goederen (geclassificeerd als rood binnen het LO Sustainable Investment Framework).	Bedrijfsobligaties	Bedrijven die betrokken zijn bij militaire contracten (zowel wapengerelateerde als niet-wapengerelateerde militaire dienstverlening) en binnen het LO Sustainable Investment Framework als rood zijn geclassificeerd ⁴ .	Meer dan 10% van de omzet
Grove schending van VN Global Compact Principe (UNGC Violation / Non-Compliant)	Bedrijfsobligaties	Dit omvat bedrijven die een grove schending op één of meerdere van de Global Compact thema's of relevante subthema's daarvan hebben, waaronder mensenrechten, arbeidsnormen, milieunormen of anti-corruptie normen.	Volledige uitsluiting

⁴ Een bedrijf wordt geclassificeerd als 'red investment' en daarmee uitgesloten als meer dan 10% van de omzet van het bedrijf afkomstig is van de verkoop van producten die direct dodelijk zijn, zoals wapens en munitie ('direct lethality' oftewel directe dodelijkheid).

Niet-ethische sector	Uitsluiting op	Beschrijving	Vorm van betrokkenheid
Grove schending van OESO-richtlijn (OECD Guideline Violation / Non-compliant)	Bedrijfsobligaties	Dit omvat bedrijven die een grove schending op één of meerdere van de OESO thema's of relevante subthema's daarvan hebben, waaronder mensenrechten, arbeidsnormen, milieunormen, anti-corruptie normen, consumentenbescherming, belastingpraktijken, mededinging en wetenschap, technologie en innovatie	Volledige uitsluiting
Grove schending van UN Guiding Principles on Business & Human Rights (UNGP Violation / Non-compliant)	Bedrijfsobligaties	Dit omvat bedrijven die een grove schending op mensenrechten en relevante subthema's conform UNGPs	Volledige uitsluiting

Periodiek worden de bedrijfsobligaties door de externe vermogensbeheerder getoetst op het voorkomen van de hierboven genoemde niet-ethische (non-ethical) sectoren en de meest serieuze overtredingen ('controversies') level 4 en 5 (op een schaal van 1-5) van de principes van de UN Global Compact en de subthema's zoals uiteengezet in appendix II. Deze worden uitgesloten in de portefeuille voor aankoop en gerapporteerd indien deze optreden in de portefeuille. Indien beleggingen in non-ethical sectoren optreden in de portefeuille worden deze binnen 30 dagen verkocht. In voorkomende gevallen dat er sprake is van controversies level 4 of 5 zullen, op basis van de beschikbare informatie, intern de overtredingen besproken worden en indien gewenst stappen worden ondernomen zoals het verkopen van de beleggingen in deze entiteiten.

Actief aandeelhouderschap

Ansvar hecht grote waarde aan actief aandeelhouderschap als integraal onderdeel van verantwoord beleggen. Ansvar is ervan overtuigd dat het uitoefenen van stemrechten en het voeren van gerichte engagement een effectieve manier is om invloed uit te oefenen op de ondernemingen waarin wordt belegd. Door het actief en zorgvuldig inzetten van het stem- en engagementbeleid draagt Ansvar bij aan goed bestuur, duurzaam ondernemingsgedrag en het creëren van langetermijnwaarde. Voor een nadere toelichting worden tevens verwezen naar Bijlage III Engagement Implementation Statement.

Ansvar beschikt zelf niet over de schaalgrootte en middelen om deze activiteiten zelfstandig uit te voeren. Daarom worden de stem- en engagementactiviteiten namens Ansvar uitgevoerd door de vermogensbeheerder Lombard Odier. Ansvar volgt het stewardship-beleid van Lombard Odier en sluit aan bij de prioriteiten, thematische focus en richtlijnen die zij hanteren.

Belangrijke thema's hiervan omvatten:

- Water inclusief watermanagement, watervervuiling en het rapporteren van water consumptie data (CDP-data) via de CDP Non-Disclosure Campaign, het Materiality Risk Engagement (MRE) van Sustainalytics of andere relevante initiatieven, aangezien deelnames in de loop van de tijd kunnen veranderen.
- Duurzaamheidsrapportages.
- Afbouw van olie- en gas activiteiten.
- Gevaarlijke chemicaliën (waaronder plastic) in samenwerking met het ChemScore engagementinitiatief (meer informatie beschikbaar [Investor Initiative on Hazardous Chemicals \(IIHC\)](#)).
- Luchtverontreinigende stoffen (LOIM zet zich actief in op dit onderwerp door deelnemer te zijn van de GRI's Global Sustainability Standards Board en de [Air Pollution Standard working group](#)).
- Rechten van mensen en milieurechtenverdedigers (via PRI Advance, IHHR Forced Labor en Investor Initiative for Human Rights data, zoals bijvoorbeeld over Oeigoerse gedwongen arbeid in de auto-industrie)
- Ontbossing.

Meer informatie over het stem- en engagementbeleid is te vinden op [Our stewardship framework | Lombard Odier](#)

10 Invulling portefeuille

Discretionaire bedrijfs- en staatsobligaties portefeuille

Onderstaand zijn de uitgangspunten voor de invulling van de vastrentende waarden in de portefeuille opgesomd. Deze punten gelden tevens als voorzorgsmaatregelen om de match tussen activa en passiva te borgen. De monitoring hiervan en eventueel te nemen maatregelen indien niet wordt voldaan aan onderstaande normen, zijn beschreven in paragraaf 12.

1. Leningen zijn genoteerd in euro's.
2. In het geval van individuele bedrijfsobligaties zal uitsluitend worden belegd in solide waarden waarbij een minimale rating geldt van BBB- of equivalent. Voor staatsobligaties geldt een minimale rating van A+. De minimale rating wordt gebaseerd op de laagste rating van S&P en/of Fitch en/of Moody's. De vermogensbeheerder mag niet beleggen in obligaties zonder rating (er moet ten minste  en rating van de in aanmerking komende ratingbureaus S&P, Fitch of Moody's beschikbaar zijn).
3. Ongeveer 65% van de portefeuille bestaat uit staatsobligaties of staatsgerelateerde vastrentende waarden en 35% uit bedrijfsobligaties.
4. Er is een limiet van 2,5% van toepassing op het belang van de individuele emittenten van obligaties met een minimale kredietwaardigheid van A- of gelijkwaardig, rekening houdend met de hoogste rating van S&P, Fitch of Moody's. Voor obligaties met een rating lager dan A- rekening houdend met de hoogste rating van S&P, Fitch of Moody's, is er een limiet van 1,5% van toepassing op het belang van de individuele emittenten. Deze limiet is niet van toepassing op beleggingen in staatsobligaties of door de overheid gegarandeerde obligaties of voor obligaties met een Spread Risk-impact van 0% op de SCR op basis van Solvency II-vereisten. De 2,5% of 1,5% limiet dient te worden bepaald op basis van de beleggingsportefeuille in beheer bij de externe vermogensbeheerder
5. Naast individuele obligaties kan worden belegd in vastrentende fondsen die een brede spreiding kennen.
6. Gebruik voor het beleggingsuniversum de namen die geselecteerd zijn op basis van het beleggingsproces van Euro Responsible Corporate Fundamental Bond Universe.
7. De vermogensbeheerder kan beleggen in staats- en staatsgerelateerde obligaties die zijn uitgegeven door overheden en aan de overheid gerelateerde entiteiten in veilige OESO-landen.
8. Er wordt in bedrijfsleningen belegd van bedrijven gevestigd in veilige landen dan wel met activiteiten voornamelijk in veilige landen. Onder veilige landen wordt verstaan landen met een credit rating van S&P van minimaal A+ of vergelijkbare rating van Fitch of Moody's. Hierbij is de laagste rating van deze bureaus relevant. Aanvullend kan het IVC om moverende redenen een land (al dan niet tijdelijk) als onveilig aanmerken en op grond hiervan specifieke investeringen uitsluiten.
9. De obligatieportefeuille heeft een beoogde gewogen gemiddelde duration van 3 jaar.
10. De maximaal toegestane gewogen duration voor de Obligatieportefeuille is 4 jaar.

11. Uitsluiten van bedrijven met activiteiten die volgens het duurzaamheidsbeleid onacceptabel genoemd worden (zie paragraaf 9 duurzaamheidscriteria).
12. Wanneer bedrijven en overheden aan de beleggingsrestricties van Ansvar voldoen, wordt bij obligatie aankopen de voorkeur gegeven aan thematische obligaties van deze issuers. Thematische obligaties omvatten zowel green bonds, social bonds als sustainability bonds.

Zakelijke waarden

De kern wordt gevormd door te beleggen in een of enkele duurzame aandelenfondsen. Daarbuiten worden geen individuele aandelen in ondernemingen aangekocht.

1. Binnen alle categorieën worden, voor zover praktisch en financieel haalbaar, de meest duurzame beleggingen geselecteerd.
2. De exposure in vreemde valuta wordt zoveel mogelijk afgedekt teneinde de risico's van valuta fluctuaties zoveel mogelijk te beperken.

Enkele belangrijke criteria bij de selectie van aandelenfondsen zijn:

1. Doelstelling van het fonds. De meeste duurzame categorie is impact investing waar de primaire doelstelling van het fonds uitgaat naar maatschappelijk rendement. De doelstelling van het fonds sluit aan bij (een deel van) de duurzaamheidsprincipes zoals opgenomen in het Beleggingsbeleid.
- 2.
3. Fondsen met een gedegen reputatie: Ansvar selecteert bij voorkeur geen fondsen die nog maar net gelanceerd zijn. Echter de behoefte aan impact beleggen maakt dat in voorkomende gevallen nieuwe fondsen prevaleren. De maximale exposure (bij initiële investering) in een nieuw fonds (met een trackrecord korter dan 1 jaar⁵) bedraagt à 5 mln. De totale maximale exposure in nieuwe fondsen (bij initiële investering) bedraagt 50% van de totale aandelenportefeuille.
4. Minimaal een SFDR classificatie van 8. Ansvar wenst een minimum van 30%⁶ in aandelenfondsen met een SFDR classificatie 9 te beleggen.
5. Uitsluiten in het aandelenfonds van bedrijven met activiteiten die volgens het duurzaamheidsbeleid onacceptabel genoemd worden (zie onderdeel 'uitsluitingen' in paragraaf 9 duurzaamheidscriteria).
6. Volatiliteit: Ansvar opteert voor fondsen die naar een lage volatiliteit (mate waarin koersen op en neer gaan) streven en die de neerwaartse risico's ten opzichte van de index proberen te beperken. De volatiliteit wordt uitgedrukt in de tracking error. Hierbij wordt gestreefd naar een tracking error van maximaal 7%⁷ per fonds ten opzichte van de voor dat fonds gekozen/geldende benchmark.
7. Kostenlast van het fonds.

⁵ Motivatie: 1 jaar wordt gezien als een toereikende periode waarin inzicht kan worden gekregen in de stijl van een fonds(manager).

⁶ Motivatie: de kosten van een SFDR classificatie 9 liggen gezien de complexiteit rondom de classificatie dientengevolge hoger dan lagere classificaties. Daarnaast is er door een wijziging van de definities is SDR 9 een beperkte beschikbaarheid van dergelijke fondsen. Er is wel een ambitie om in deze fondsen te beleggen, doch gezien het kostenaspect en de beperkte beschikbaarheid is deze ambitie in de selectiecriteria getemperd.

⁷ Motivatie: een maximum tussen de 6-7% lijkt passend bij de risico-rendement afweging. Er kan nog overwogen worden een maximum en benchmark voor de totale portefeuille vast te stellen. Hier is op dit moment niet voor gekozen.

Voor de aandelenportefeuille geldt het beleggingsbeleid van het fonds. De fondsbeheerder beoordeelt de posities op basis van de ESG/CAR Materiality rating en volgt haar eigen uitsluitingsbeleid waardoor tabak, kinderarbeid en controversiële wapens⁸ worden uitgesloten en de meest serieuze overtredingen ‘controversies level 5’. Alle andere niet-ethische (non-ethical) sectoren, zoals beschreven in paragraaf 9 Duurzaamheidscriteria, worden niet per definitie uitgesloten maar middels de CAR methodologie onder- of overwogen.

De voornaamste redenen hiervoor zijn:

1. Zodra er sprake is van uitsluiting is de fondsbeheerder niet meer in staat om te engagen als aandeelhouder of te stemmen op aandeelhoudersvergadering. Wat betekent dat de fondsbeheerder geen enkele invloed kan uitoefenen.
2. Bij het op voorhand volledig uitsluiten van non-ethical sectoren zou de tracking error (afwijking ten opzichte van de benchmark) te ver kunnen oplopen. Uitsluiting leidt tot een te grote beperking van het beleggingsuniversum, wat leidt tot een ongewenst hoger risico ten opzichte van de benchmark. Een grotere spreiding binnen het fonds door middel van posities in meer namen, leidt tot een lagere tracking error.
3. Bovendien worden de posities beoordeeld op hun CO₂-uitstoot en waterverbruik, in vergelijking tot andere entiteiten binnen dezelfde sector. Het proces staat beschreven in het pitchbook van het fonds.

Beleggingen die niet zijn toegelaten tot de handel op een gereguleerde markt

Een deel van de middelen kan worden belegd in activa die niet zijn toegelaten op een gereguleerde markt. Naar hun aard zullen dit in het algemeen minder liquide beleggingen zijn met een langlopend karakter, zoals Private Equity, onroerend goed of hypotheekfondsen.

Vanwege de beperkte liquiditeit van deze activa is het aandeel hiervan in de totale beleggingsportefeuille beperkt tot maximaal 30%. Investeringen in dergelijke activa worden altijd op individuele basis zorgvuldig beoordeeld door het IVC.

De waardering op marktwaarde van deze activa vraagt ook speciale aandacht. Voor sommige van deze activa wordt een marktwaarde door de beheerder berekend. Deze wordt beoordeeld door de afdeling Financiën. In sommige gevallen komt de definitieve informatie pas laat beschikbaar (b.v. van PE-fondsen). De afdeling Financiën zal dan een backtest uitvoeren. Onroerend goed wordt eens in de drie jaar getaxeerd door een beëdigd taxateur. Het IVC beoordeelt of er in de tussenliggende jaren aanleiding is om een extra taxatie uit te voeren.

⁸ Hierbij dient te worden vermeld dat in het aandelenfonds nucleaire wapens niet volledig zijn uitgesloten. Met betrekking tot kernwapens volgt de vermogensbeheerder de aanbevelingen voor uitsluiting van de Zwitserse autoriteiten om te vermijden dat kernwapenproducenten worden gefinancierd in landen die het NPV (non-proliferatieverdrag) niet hebben ondertekend en die financiële markten zouden kunnen gebruiken voor de ontwikkeling van nieuwe kernwapens. Het betreft enkele beursgenoteerde ondernemingen in India en enkele particuliere ondernemingen in Pakistan en India die gewoonlijk niet in de gebruikelijke beleggingsuniversums voorkomen.

Op de portefeuille Nederlandse hypothecaire geldleningen worden niet de eerdergenoemde duurzaamheidscriteria in dit beleggingsbeleid toegepast aangezien hier vooralsnog geen relevante informatie over voorhanden is. Wel behoren de fondsen in deze portefeuille duurzaamheidskenmerken te kennen om negatieve impact te mitigeren of om positieve impact te promoten. In de hypotheekfondsen wordt positieve impact gepromoot door het faciliteren van verduurzamingsoplossingen aan huiseigenaren in de vorm van aanvullende leningen.

Van het oudste Private equity fund in de portefeuille is geen informatie aanwezig of de beleggingen al dan niet voldoen aan de duurzaamheidscriteria. De Private equity portefeuille is slechts een zeer bescheiden deel (enkele procenten) van de totale beleggingsportefeuille. Bij investeringen in nieuwe Private equity funds wordt wel gekeken naar duurzaamheidscriteria. Nieuwe investeringen worden beoordeeld en moeten zo veel als mogelijk voldoen aan de duurzaamheidseisen zoals opgenomen in dit beleid. Om deze redenen is besloten de duurzaamheidscriteria vooralsnog niet volledig toe te passen op de Private Equity portefeuille als geheel.

Liquiditeiten

Het gedeelte van de aanwezige liquiditeiten van Ansvar buiten het extern vermogensbeheer wordt tot een bedrag van € 7,5 miljoen beschouwd als werkkapitaal. Deze liquiditeiten worden (indien mogelijk) op de meest optimaal renderende wijze aangehouden op diverse spaarrekeningen en/of deposito's. Posities in liquiditeiten boven genoemde grens gedurende een periode van minimaal 3 maanden worden elk kwartaal gerapporteerd aan het IVC. In principe zijn die middelen beschikbaar om over te hevelen overgeheveld naar het extern vermogensbeheer. Het IVC beoordeelt of en zo ja, welk deel van de middelen wordt overgeheveld. Hierbij wordt rekening gehouden met actuele omstandigheden, zoals investeringsvoornemens, portefeuilleovernames, beleggingsmogelijkheden, afrekeningen herverzekering, voorgenomen of verwachte dividenduitkeringen, etc. Het IVC kan de genoemde grens aanpassen indien de omvang van de bedrijfsactiviteiten daartoe aanleiding geeft.

Het IVC beoordeelt jaarlijks of het minimum werkkapitaal moet worden bijgesteld.

11 Externe Vermogensbeheerder

Voor de externe vermogensbeheerder gelden de volgende voorwaarden:

1. De externe vermogensbeheerder legt éénmaal per maand schriftelijk verantwoording af over het gevoerde beleggingsbeleid. Deze rapportage bevat minimaal een portefeuilleoverzicht en een transactieoverzicht. Deze overzichten dienen (tevens) in het door DNB verlangde format te worden aangeleverd. Daarnaast wordt ieder kwartaal het behaalde resultaat vergeleken met een aantal vergelijkingsmaatstaven welke een beeld geven van de relatieve ontwikkeling van de effectenportefeuille;
2. De externe vermogensbeheerder dient rapportages aan te leveren conform de daaraan door DNB gestelde eisen voor verzekeraars;
3. De maandrapportage zal binnen 8 werkdagen na balansdatum worden opgeleverd;
4. Minimaal eenmaal per jaar vindt er overleg plaats tussen de externe vermogensbeheerder, Actuarieat en het IVC over het gevoerde beleid en eventuele benodigde aanpassingen hierin;
5. Minimaal éénmaal per jaar zal de directie in een persoonlijke toelichting het gevoerde beleid en de resultaten met de RvC bespreken;
6. Om belangenverstremgeling te voorkomen dienen de door de externe vermogensbeheerder van derden ontvangen vergoedingen te worden doorgegeven aan Ansvar. Hierbij mogen uitsluitend eventueel gemaakte administratiekosten in aftrek worden gebracht.

In overleg met de directie van Ansvar kan door de vermogensbeheerder (tijdelijk) van de bepalingen in dit document worden afgeweken. De directie zal in voorkomende gevallen zo spoedig mogelijk de Raad van Commissarissen inlichten.

De dienstverlening door de externe vermogensbeheerder wordt jaarlijks geëvalueerd op basis van onder andere onderstaande criteria:

1. Kwaliteit
 - a. Begrip van ALM
 - b. Rapportage in DNB format
 - c. Researchcapaciteit (zakelijke waarden)
2. Financials
 - a. Track record
 - b. Kosten
3. Relevantie
 - a. Omvang
 - b. Ervaring met institutionele beleggers
4. Performance (portefeuille)
5. MVO
6. Communicatie/relatie

In principe wordt een keer in de vier tot acht jaar een tendertraject doorlopen of eerder indien daar noodzaak toe is. Door het beleid en de uitvoering van het beleid door de externe vermogensbeheerder periodiek te laten toetsen door een externe organisatie wordt het beleggingsbeleid en de daadwerkelijke uitwerking hiervan geborgd. De beoordeling/toetsing van de beleggingsportefeuille zal op basis van de geformuleerde principes en criteria worden uitgevoerd. Het beleggingsbeleid is gedeeld met de extern vermogensbeheerder. Tevens worden doorlopend met de externe vermogensbeheerder de mogelijkheden besproken om invulling te kunnen geven aan het geformuleerde beleid.

12 Bewaking en Monitoring

Er is een investmentcommittee (IVC) geformeerd bestaande uit minimaal één lid van de Directie, de Manager Financiën, de Enterprise Risk Manager en de Duurzaamheidsmanager. De directie of het IVC kan aanvullend leden aanwijzen.

Besluiten worden genomen op basis van consensus. Bij ontbreken van consensus wordt er geëscaleerd. Escalatie vindt plaats door het betrekken van het tweede directielid (in geval er één directielid lid is) dan wel escalatie richting de (voorzitter van de) RvC (conform het Bestuursreglement).

Van de vergaderingen worden notulen opgesteld. Het IVC monitort het beleggingsbeleid en heeft hiertoe periodiek overleg met de vermogensbeheerder. Daarnaast worden de maand-, kwartaal- en jaarrapportages van de vermogensbeheerder in het IVC besproken. Het IVC beoordeelt en houdt toezicht op de veiligheid, de kwaliteit, de liquiditeit, het rendement van de portefeuille als geheel en de match tussen de activa en passiva door ten minste te kijken naar:

- a. eventuele beperkingen die voortvloeien uit verplichtingen, met inbegrip van garanties van verzekeringnemers (in casu is er geen sprake van rendementsgaranties richting verzekerden), en eventueel openbaar gemaakt beleid inzake toekomstige discretionaire uitkeringen en, in voorkomend geval, redelijke verwachtingen van verzekeringnemers. Voor Ansvar betekent dit dat met name wordt bewaakt dat er voldoende liquiditeit beschikbaar is om ook bij grote catastrofes te kunnen uitbetalen en dat er een matching is met de disconteringsvoet in de technische voorzieningen);
- b. het niveau en de aard van risico's die een onderneming bereid is te aanvaarden;
- c. de mate van diversificatie van de portefeuille als geheel;
- d. de kenmerken van de activa, zoals:
 - I. kredietkwaliteit van tegenpartijen;
 - II. liquiditeit;
 - III. de vraag of de activa materieel of immaterieel zijn;
 - IV. duurzaamheid;
 - V. bestaan en kwaliteit van zekerheden of andere activa die de activa dekken;
 - VI. solvabiliteit of bezwaren;
 - VII. tranches.

16. gebeurtenissen die de kenmerken van de beleggingen, waaronder eventuele garanties, mogelijk kunnen veranderen of die de waarde van de activa kunnen beïnvloeden;
17. kwesties betreffende de lokalisatie en beschikbaarheid van de activa, zoals:
 - I. niet-overdraagbaarheid;
 - II. juridische kwesties in andere landen;
 - III. valutamaatregelen;
 - IV. risico van de bewaarnemer;
 - V. extra zekerheidsstelling en kredietverstrekking.
18. De nacalculatie van het beleid; zijn SLA afspraken nageleefd door de vermogensbeheerder, monitoring van KPI's (rendement, attributie, uitsluitingen e.d.)

Daarnaast heeft het IVC nog de volgende taken:

- a. Het periodiek vaststellen hoeveel middelen beschikbaar komen om te beleggen of onttrokken moeten worden aan de beleggingsportefeuille;
- b. Het beoordelen van nieuwe investeringen uit beschikbaar gekomen middelen (nieuw of uit reguliere aflossingen en desinvesteringen) en het afstemmen daarvan met de vermogensbeheerder. Hiertoe doet de vermogensbeheerder een voorstel. Het IVC beoordeelt aan de hand van het beleggingsbeleid of het voorstel voldoet aan de eisen. Doorgaans wordt het voorstel in een overleg toegelicht. Hierin worden de passendheid binnen de portefeuille, de risicobereidheid en het rendement besproken. Wanneer het definitieve voorstel akkoord is, wordt dit door het IVC aan de vermogensbeheerder per mail bevestigd;
- c. Het doen van voorstellen om het beleggingsbeleid aan te vullen of aan te passen;
- d. Het periodiek afstemmen met de actuariële functie van de impact van de samenstelling van de beleggingsportefeuille op het marktrisico en het tegenpartijrisico als onderdelen van de SCR;
- e. Periodiek de passendheid van het beleggingsbeleid toetsen aan het "prudent person"-beginsel.

Aangezien Ansvar zich niet volledig afhankelijk wil stellen van informatie van derde partijen (zoals de vermogensbeheerder) is er in het beleggingsbeleid een eigen reeks kernrisico-indicatoren ontwikkeld, gerelateerd aan het riskmanagementbeleid en de ondernemingsstrategie. De risicokaders zijn afgeleid van de risicobereidheid en geven het maximaal toelaatbare niveau van netto risico weer. Zoals in paragraaf 6 is verwoord heeft Ansvar gekozen voor een gematigd defensief beleggingsprofiel en strakke beleggingscriteria (zoals opgenomen in het mandaat) waarmee de beleggingsrisico's worden beperkt. Teneinde de ontwikkeling van de beleggingsportefeuille en de beleggingsrisico's vanuit een eigen perspectief te monitoren wordt de relatieve afwijking van het rendement op de portefeuille ten opzichte van de benchmark als kernrisico-indicator gehanteerd. Deze afwijking is vastgesteld op maximaal 1,0% ten opzichte van de benchmark op de gehele beleggingsportefeuille. In de uitbestedingsovereenkomst met de vermogensbeheerder is vastgelegd welke benchmark gehanteerd dient te worden per asset-categorie. De afwijkingen ten opzicht van de benchmark

worden opgenomen in de periodieke rapportage door de vermogensbeheerder. Minimaal een keer per jaar worden de gehanteerde benchmarks geëvalueerd door het IVC (is de benchmark voldoende passend c.q. maatgevend). Bij een afwijking groter dan 1% van de benchmark wordt in overleg getreden met de vermogensbeheerder over de oorzaken, mogelijke beheersmaatregelen, zoals het wijzigen van de werkelijke asset allocatie of het aanpassen van de strategische asset allocatie. Hierbij wordt naast de afwijking in afgelopen kwartaal ook de cumulatieve performance en afwijking in oenschouw genomen.

Hiernaast gelden de door de RvC vastgestelde limieten van de SCR risico's ook wel de risicobudgetten per categorie (als onderdeel van het SCR marktrisico) als kernrisico-indicator welke door de Enterprise Risk Manager wordt gemonitord op kwartaalbasis en gerapporteerd aan directie en RvC.

De toepassing van de duurzaamheidsprincipes zoals vastgelegd in het duurzaamheidsbeleid wordt elke drie jaar door een externe partij beoordeeld. De rapportage hieruit wordt met de RvC en externe vermogensbeheerder gedeeld om bijsturing hierop mogelijk te maken.

Op het gebied van beleggen zijn de volgende operationele processen te onderscheiden:

- het bewaken (en afromen) van de maximale omvang van de liquide middelen door de financiële administratie (per kwartaal);
- het bewaken van de asset-allocatie door de financiële administratie (maandelijks);
- het bijhouden van een sub-administratie beleggingen door de financiële administratie;
- monitoring van het beleggingsbeleid en de portefeuille door de IVC.

13 Omgevingsanalyse

Uiterlijk 1 december van elk jaar presenteert de externe vermogensbeheerder aan de directie de beleggingsvisie, economische ontwikkelingen en de belangrijkste ontwikkelingen in de kapitaalmarkten waar Ansvar actief in is. In de kwartaalrapportage geeft de vermogensbeheerder een terugblik op het afgelopen kwartaal, waarin een toelichting wordt gegeven op het gevoerde beleid. Tevens wordt er een vooruitblik gepresenteerd. Hierbij worden mogelijke disruptieve ontwikkelingen of een plotselinge risicoverzwarening in samenspraak tussen de directie, de Enterprise Risk Manager, manager Financiën en de externe vermogensbeheerder geanalyseerd op eerste impact, mogelijke vervolgingimpact en eventuele noodzaak tot aanvullende maatregelen.

14 Evaluatie beleggingsbeleid

Het beleggingsbeleid wordt jaarlijks geëvalueerd en zo nodig eerder indien daartoe aanleiding bestaat. Bij de evaluatie worden alle uitgangspunten, overwegingen en uitkomsten opnieuw beoordeeld en getoetst aan de actuele situatie. Tevens wordt hierbij beoordeeld of een tenderproces voor het volgende jaar moet worden gestart.

15 Governance

Wijzigingen in het beleggingsbeleid (incl. het mandaat) waaronder voorgestelde wijzigingen in de asset allocatie voortvloeiend uit de SCR berekeningen, ORSA berekeningen en/of ALM berekeningen worden na afstemming in het IVC ter goedkeuring aan de RvC voorgelegd.

Appendix I - Duurzaamheidsprincipes

Arbeid

1. Bedrijven respecteren vrijheid van vereniging en het recht op collectieve onderhandeling.
2. Gedwongen arbeid, kinderarbeid en discriminatie (op grond van etniciteit, geslacht of sociale afkomst) met betrekking tot het aanbieden van werk is onacceptabel.
3. Bedrijven betalen een leefbaar loon aan hun werknemers, beperken de werktijden en hebben een goed veiligheids- en gezondheidsbeleid.
4. Bedrijven zorgen voor een gelijke behandeling en gelijke arbeidsomstandigheden voor gastarbeiders.
5. Bedrijven hebben een helder (management)systeem om naleving van internationale arbeidsnormen te monitoren en indien nodig te corrigeren.
6. Bedrijven stellen procedures in voor de behandeling en verwerking van werknemersklachten en voor het oplossen van schendingen of conflicten, bij voorkeur in overleg met een vakbondsorganisatie.
7. Bedrijven integreren criteria ten aanzien van arbeidsrechten in hun inkoopbeleid en bedrijfsvoering en nemen clausules over de naleving van deze criteria op in hun contracten met onderaannemers en toeleveranciers.

Belastingen

1. Bedrijven publiceren hun volledige groepsstructuur, inclusief groepsonderdelen die indirect of gedeeltelijk in eigendom zijn.
2. Bedrijven publiceren een uitleg over de activiteiten, functies en uiteindelijke eigenaar van iedere dochteronderneming, onderdeel, joint venture of gerelateerde partij in een belastingdistrict met lage tarieven.
3. Bedrijven rapporteren voor ieder land waarin zij actief zijn over hun omzetten, winsten, fte's, kosten, ontvangen subsidies van overheden en (belasting)betalingen aan regeringen (e.g. bronbelasting, betalingen voor concessies en vennootschapsbelasting).
4. Bedrijven richten hun (internationale) ondernemingsstructuur en hun (internationale) transacties in op een wijze die recht doet aan de economische realiteit van hun activiteiten en transacties, zonder dat schakels worden toegevoegd alleen of vooral om belastingvoordeel te behalen.
5. Bedrijven publiceren alle van overheden verkregen bedrijfsspecifieke belastingovereenkomsten.
6. Bedrijven publiceren, voor zover juridisch en praktisch mogelijk, de beslissingen van rechtbanken en arbitrage-instellingen ten aanzien van belastingzaken waarbij het bedrijf of haar dochterondernemingen zijn betrokken.
7. Bedrijven hebben een managementsysteem waarmee direct actie kan worden ondernomen als medewerkers of toeleveranciers zich schuldig maken aan belastingontduiking.

8. Bedrijven integreren criteria ten aanzien van belastingen in hun inkoopbeleid en bedrijfsvoering en nemen clausules over de naleving van deze criteria op in hun contracten met onderaannemers en toeleveranciers.

Corruptie

1. Bedrijven rapporteren over hun anticorruptiebeleid en de activiteiten die zij verrichten om dit tegen te gaan.
2. Bedrijven wenden hun invloed en positie aan om corruptie te bestrijden in landen waar corruptie gangbaar is.
3. Bedrijven zijn van onbesproken gedrag en niet betrokken geweest bij het aanbieden, toezeggen, geven of eisen van smeergelden of andere onrechtmatige voordelen, teneinde opdrachten of andere ongeoorloofde voordelen te verwerven of te behouden.
4. Bedrijven integreren criteria ten aanzien van corruptie in hun inkoopbeleid en bedrijfsvoering en nemen clausule over de naleving van deze criteria op in hun contracten met onderaannemers en toeleveranciers.

Dierenwelzijn

1. De bontindustrie, de plezierjacht, het jachttoerisme en entertainmentactiviteiten waarbij (wilde) dieren betrokken zijn, zijn onacceptabel, alsmede is genetische modificatie van dieren en het voeren van dierproeven voor het testen van cosmetica onacceptabel.
2. Bedrijven respecteren de Vijf Vrijheden (Five Freedoms) van dieren.
3. Aan het gebruik van proefdieren ten behoeve van de vervaardiging van medische producten worden eisen en beperkingen gesteld om het dierenleed zoveel mogelijk te beperken. De betrokken ondernemingen zijn open en transparant en zoeken actief en aantoonbaar naar alternatieven voor dierproeven.
4. Bedrijven schakelen om van de intensieve veehouderij naar diervriendelijke productie. Zeer beperkende huisvestingmethoden voor dieren zijn onacceptabel.
5. Veehouderijbedrijven en viskwekerijen zijn gecertificeerd volgens certificeringssystemen voor dierenwelzijn.
6. Bedrijven integreren criteria ten aanzien van dierenwelzijn in hun inkoopbeleid en bedrijfsvoering en nemen deze criteria op in hun contracten met onderaannemers en toeleveranciers.

Gendergelijkheid

1. Overheden hebben wetten en beleid geformuleerd die alle vormen van discriminatie en geweld tegen vrouwen moet uitbannen. Overheden werken aan het bewerkstelligen van gelijkheid tussen mannen en vrouwen.
2. Bedrijven hanteren een zero-tolerance beleid voor alle vormen van genderdiscriminatie ten aanzien van werk en beroep, inclusief verbale, fysieke en seksuele gedragingen.
3. Bedrijven hanteren systemen die salarisgelijkheid actief regelen.
4. Bedrijven nemen clausules over de naleving van criteria met betrekking tot gender en vrouwenrechten op in hun contracten met onderaannemers en toeleveranciers.

Gezondheid

1. Bedrijven passen het voorzorgprincipe toe ter voorkoming van gezondheidsschade bij hun werknemers, klanten of omwonenden door hun producten of productieprocessen.
2. Bedrijven respecteren afspraken over arbeidsomstandigheden, zoals omschreven in de conventies van de ILO en de Tripartiete Verklaring.
3. Bedrijven werken aan de systematische verbetering van arbeidsomstandigheden en ontwikkelen een preventieve cultuur op het gebied van gezondheid en veiligheid.
4. Bedrijven respecteren internationale afspraken over de productie en het gebruik van gevaarlijke of giftige stoffen, chemicaliën en chemisch afval zoals omschreven in het Montreal Protocol, het Verdrag van Stockholm, het Verdrag van Bazel en het Verdrag van Rotterdam.
5. Bedrijven reduceren de uitstoot van schadelijke stoffen door gebruik te maken van de best beschikbare technologieën.
6. Bedrijven integreren criteria met betrekking tot gezondheid in hun inkoopbeleid en bedrijfsvoering en nemen clausules over de naleving van deze criteria op in hun contracten met onderaannemers en toeleveranciers.
7. De alcoholindustrie, tabaksindustrie en gokindustrie zijn onacceptabel vanwege hun schadelijke gevolgen voor de (volks)gezondheid.

Klimaatverandering

1. Bedrijven maken hun directe en indirecte broeikasgasemissies bekend, spannen zich in deze te verminderen en rapporteren over hun inspanningen.
2. Bedrijven stappen over van fossiele brandstoffen op hernieuwbare energie.
3. Kolencentrales waarvan de CO₂-uitstoot niet beperkt wordt zijn onaanvaardbaar.
4. Bedrijven voeren geen lobby om klimaatmaatregelen af te zwakken of aanscherping van klimaatbeleid tegen te gaan.
5. Bedrijven integreren criteria ten aanzien van klimaatverandering in hun inkoopbeleid en bedrijfsvoering en nemen clausules over de naleving van deze criteria op in hun contracten met onderaannemers en toeleveranciers.

Mensenrechten

1. Overheden beschermen de mensenrechten zoals omschreven in internationale verklaringen en verdragen.
2. Bedrijven respecteren alle mensenrechten zoals beschreven in de Guiding Principles on Business and Human Rights (UNGP's).
3. Bedrijven stellen beleid op waarin het bedrijf zich expliciet committeert aan het respecteren van mensenrechten, implementeren het human rights due diligence proces en leggen verantwoording af over de toepassing hiervan.
4. Bedrijven richten processen in om te komen tot herstel en genoegdoening voor slachtoffers van mensenrechtenschendingen die ze hebben veroorzaakt, of waarbij ze betrokken zijn.

5. Bedrijven voorkomen conflicten met betrekking tot landrechten en verwerven natuurlijke hulpbronnen alleen door een betekenisvolle consultatie te voeren met lokale gemeenschappen en met vrijwillige, voorafgaande en geïnformeerde instemming (FPIC) waar het inheemse volken betreft dan wel van de betrokken landgebruikers.
6. Bedrijven hebben speciale aandacht voor het respecteren van de rechten en gelijke behandeling van kinderen, minderheidsgroepen en andere kwetsbare groepen in de samenleving.
7. Bedrijven integreren criteria ten aanzien van mensenrechten in hun inkoopbeleid en bedrijfsvoering en nemen clausules over de naleving van deze criteria op in hun contracten met onderaannemers en toeleveranciers.

Natuur

1. Bedrijven voorkomen ontbossing en beschermen natuurlijke bossen waaronder oerbossen, veengebieden, mangrovebossen en regenwouden, zoals omschreven in het High Conservation Value (HCV) concept.
2. Bedrijven voorkomen negatieve impact op beschermde gebieden die vallen onder de categorieën I-IV van de World Conservation Union, de UNESCO World Heritage Convention of de Ramsar Convention on Wetlands.
3. Bedrijven voorkomen negatieve gevolgen voor populaties van diersoorten die op de IUCN Red List of Threatened Species staan.
4. Handel in bedreigde planten- en diersoorten voldoet aan de voorwaarden van CITES.
5. Handel in bedreigde planten- en diersoorten die op de lijsten van CITES staan is onacceptabel.
6. Bedrijven integreren criteria ten aanzien van natuur in hun inkoopbeleid en bedrijfsvoering en nemen clausules over de naleving van deze criteria op in hun contracten met onderaannemers en toeleveranciers.

Wapens

1. De wapenindustrie, die zie bezig houdt met productie en onderhoud van controversiele wapens (biologische, chemische, en nucleaire wapens, anti-persoonsmijnen, clustermunitie en munitie met verarmd uranium, evenals onderdelen daarvan), is onacceptabel.

Appendix II – Internationale Standaarden voor Beleggingsbeleid

Beleidskader	Doel en inhoud	Onderliggende internationale afspraken	ESG-thema's	Relevante subthema's
UN Global Compact	10 principes voor bedrijven op het gebied van mensenrechten, arbeid, milieu en anti-corruptie. Bedrijven worden opgeroepen deze principes te integreren in hun strategie en bedrijfsvoering.	<ul style="list-style-type: none"> - UVRM⁹ (1948) - ILO-verklaring (1998) - Rio-verklaring (1992) - VN-Verdrag tegen corruptie (2003) 	Milieu Sociaal Governance	<ul style="list-style-type: none"> - Milieu: voorzorgsbeginsel, milieubeleid, milieuvriendelijke technologieën - Sociaal: recht op leven, veiligheid, non-discriminatie, vrijheid van vereniging, collectieve onderhandelingen, verbod op kinder- en dwangarbeid - Governance: bestrijding van corruptie, omkoping, afpersing
OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen	Aanbevelingen van 51 regeringen aan bedrijven over MVO en due diligence in internationale ketens. Richtlijnen bestrijken o.a. mensenrechten, arbeid, milieu, corruptie, consumentenbelangen.	<ul style="list-style-type: none"> - UVRM - ILO-kernverdragen - Klimaatakkoord van Parijs - OESO-Verdrag tegen buitenlandse omkoping - VN-Verdrag tegen corruptie 	Milieu Sociaal Governance	<ul style="list-style-type: none"> - Milieu: klimaatverandering, biodiversiteit, afvalbeheer, watergebruik, lucht- en bodemvervuiling, energie-efficiëntie - Sociaal: mensenrechten (incl. rechten inheemse volkeren), arbeidsomstandigheden, leefbaar loon, gezondheid en veiligheid op het werk, ketenverantwoordelijkheid, consumentenrechten - Governance: transparantie, belastingethiek, anti-corruptie, concurrentie, verantwoord lobbyen
UN PRI	Zes vrijwillige principes voor institutionele beleggers om ESG-factoren te integreren in hun beleggingsbeleid, actief aandeelhouderschap te voeren en transparant te rapporteren.	<ul style="list-style-type: none"> - VN Global Compact - OESO-richtlijnen - UVRM - ILO-normen - Akkoord van Parijs - SDG's 	Milieu Sociaal Governance	<ul style="list-style-type: none"> - Milieu: klimaatrisico's, CO₂-uitstoot, energietransitie, natuurbescherming - Sociaal: mensenrechten, diversiteit en inclusie, gendergelijkheid, arbeidsrechten, sociale cohesie - Governance: aandeelhoudersrechten, transparantie, ethisch bestuur, beloningsbeleid, risicobeheer
UN Guiding Principles on Business and Human Rights (UNGPs)	31 richtsnoeren voor staten en bedrijven om mensenrechten te beschermen, respecteren en herstellen. Centraal staat het "Protect, Respect and Remedy"-raamwerk.	<ul style="list-style-type: none"> - International Bill of Human Rights (UVRM + 2 VN-verdragen) - ILO-verklaring - VN-verdragen over vrouwenrechten, kinderrechten, rechten van minderheden 	Sociaal (indirect) Governance	<ul style="list-style-type: none"> - Sociaal: recht op leven, veiligheid, vrijheid van meningsuiting, non-discriminatie, landrechten, waaronder die in conflictgebieden, arbeidsrechten, bescherming van kwetsbare groepen (kinderen, vrouwen, inheemse volkeren, migranten) - Governance: due diligence, klachtenmechanismen, transparantie, verantwoordingsplicht

⁹ Universele Verklaring van de Rechten van de Mens uit 1948 (UVRM)

Appendix III Engagement Implementation Statement

Purpose

This Engagement Implementation Statement describes the approach Ansvar expects in the application of its asset managers' engagement policies. The statement intends to provide clarity on broad principles and indicative practise without prescribing mandatory actions, specific engagement topics or outcomes. It emphasizes the importance of the asset manager's discretion and flexibility to engage on those topics that are most material to the investments.

This Engagement Implementation Statement outlines the approach that Ansvar expects asset managers to apply when implementing their engagement policies. Its aim is to articulate overarching principles and indicative practices that guide engagement activities, without prescribing mandatory actions, specific topics, or predetermined outcomes. The Statement recognises the importance of asset managers' professional judgement, allowing them the flexibility to focus on those issues most material to their investment strategies and portfolios.

Engagement topics

We acknowledge that a broad and evolving range of sustainability and ESG matters may be the subject of investor engagement. At the same time, we recognise that materiality assessments and each asset manager's own stewardship priorities will determine which issues are most appropriate for engagement.

We expect asset managers to conduct robust sustainability and ESG due diligence both prior to and throughout the investment period. These processes will naturally identify areas of alignment or concern. Based on this analysis and materiality mapping, we expect asset managers to select engagement topics strategically, focusing on those issues where dialogue is most likely to support long-term value or risk mitigation. We understand that it will not be feasible—nor necessarily effective—to engage on all identified topics.

We also recognise that asset managers may have different areas of expertise. Some may be more deeply specialised in environmental matters, while others may bring more extensive capabilities on social or human-rights-related issues. We see value in such specialisation and acknowledge that, as a result, engagement coverage across all sustainability themes will vary in practice.

We support and encourage participation in collaborative investor initiatives as an effective means of addressing systemic sustainability challenges. This may include roles as a lead, co-lead, supporting participant, or passive contributor. As an *asset owner*, we consider engagement coverage at a portfolio level and therefore expect a diversity of approaches and degrees of involvement across managers.

To support transparency and oversight, we expect asset managers to provide high-quality reporting that clearly articulates: areas where engagement is being undertaken; areas where

engagement has not been prioritised; the depth and method of engagement activities; outcomes or issuer responses.

Appendix IV LOIM ESG and Sustainability Overview

Zie separaat document.